

RECENZIJĄ

2015-04-28

1. BENDRA INFORMACIJA APIE VADOVĖLĮ / VADOVĖLIO KOMPLEKTĄ

Pavadinimas: *Geografija* (serija *Atrask*)

Autoriai: Genovaitė Kynė, Gražina Varanavičienė, Laima Railienė, Tomas Ubartas, Akvilė Kamarauskaitė

Ugdymo sritis / dalykas: Socialinis ugdymas, geografija

Klasė: 6

Vadovėlio komplekto dalys: vadovėlis ir pratybų sąsiuvinis – *Jaunojo geografo užrašai* (1 ir 2 dalis).

Leidykla: UAB *Šviesa*

2. VADOVĖLIO / VADOVĖLIO KOMPLEKTO TURINIO VERTINIMAS

Geografijos vadovėlis skirtas pagrindinio ugdymo VI klasės mokiniams. Vadovėlio turinys (tekstinė ir vaizdinė informacija, klausimai ir užduotys) atitinka Bendrosiose programose (2008) apibrėžtą bendrųjų ir dalykinių kompetencijų ugdymą.

Vadovėlio medžiaga parengta taip, kad padėtų mokiniui įgyti būtinų žinių ir supratimą apie bendriausius geografinio pažinimo bruožus, susipažindinti su geografinė erdve, ją sudarančiomis sudedamosiomis dalimis, bendriausiomis geografijos sąvokomis ir terminais. Vadovėlio mokomoji medžiaga skatina mokymosi motyvaciją, informacijos ieškojimą ir jos tikrinimą, artimos aplinkos stebėjimą ir tyrimą. Pateikta specialiai mokymuisi atrinkta, susisteminta, ir pritaikyta medžiaga bei nuorodos į kitus informacijos šaltinius. Tekstai parengti dalykiškai gerai, pristatomos sąvokos, teorijos ir interpretacijos yra šiuolaikiškos.

Vadovėlio struktūra aiški, turinys suskirstytas į skyrius, poskyrius ir temas. Kiekviena tema pateikta atlanka. Kiekvienoje atlankoje pateikiama pritaikyta šio amžiaus mokiniui tekstinė ir vaizdinė medžiaga (pagrindinė iliustracija su išnašomis: paaiškinimais, klausimais). Tekstinė ir vaizdinė medžiaga sudėliota taip, kad mokinys gali nuosekliai įtvirtinti įgytas žinias ir supratimą, ugdytusi praktinius ir veiklos gebėjimus. Temos pabaigoje pateikiami klausimai ir užduotys suvokimui patikrinti bei įsivertinti. Vadovėlyje yra užduočių, kurios skatina mokinius pritaikyti pamokos medžiagą neformalioje aplinkoje, savo gyvenime. Tam, kad pagyvintų mokymąsi yra įdomybių rubrika, kurioje pateiktos žinutės kelia smalsumą, domėjimąsi geografijos dalyku.

Labai įdomus ir geras sprendimas, prieš kiekvieną skyrių pateikti su jo turiniu susijusią iliustraciją, aiškus to skyriaus probleminius klausimus, trumpą ir intriguojančią žinutę. Tai pat, po

kai kurių skyrių ar poskyrių temų yra baigiamoji tema, kurioje aptarimai Lietuvos mokslininkų darbai.

Vadovėlyje laikomasi pagarbos lyčių, amžiaus grupių, tautinių ir religinių mažumų, specialiųjų poreikių (negalių) turinčių asmenų, kitų valstybių, tautų, rasių principams. Sudaroma galimybė mokymo (si) turinį pritaikyti kiekvienam mokiniui pagal socialinę ir kultūrinę patirtį, lytį, mokymosi stilių, kitus individualius poreikius, užtikrinti kiekvieno vaiko individualių galių plėtotę.

3. VADOVĖLĮ PAPILDANČIŲ MOKYMO PRIEMONIŲ TINKAMUMAS MOKYTI(S):

Vadovėlio medžiagą papildoma pratybų sąsiuvinis – *Jaunojo geografo užrašai*. Vadovėlių papildančių mokomųjų priemonių (šiuo atveju pratybų) medžiaga konstruojama ir pateikiama taip, kad skatintų mokymosi motyvaciją, aktyvintų mokinio mąstymą ir mokymosi veiklą. Todėl, turinio ir struktūros požiūriu (mokomosios medžiagos paskirstymas ir turinio subalansavimas vadovėlyje, užduočių sąsiuvinyje, skaitmeniniame mokymosi turinyje) medžiaga yra subalansuota ir atrinkta. Pateikiami probleminio pobūdžio klausimai ir užduotys, skatinantys pažinti, stebėti ir tyrinėti supančią aplinką. Pateikiama nemažai užduočių, kurios ugdo kritinį mąstymą, kūrybiškumą, taip pat produktyviosios užduotys, skatinančios praktinius ir socialinius įgūdžius. Išskirtinai pastebėčiau, kad pratybose daug dėmesio skiriama aplinkos stebėjimui ir tyrimui. Pateikiama įvairių tiriamųjų darbų su aiškiais aprašymais, t.y. kaip suplanuoti ir atlikti tyrimą, apdoroti duomenis ir juos pristatyti.

Sistemiškai ir tikslingai pateikiamos naujos sąvokos, užduotys, tiriamieji darbai, remiamasi mokinių turima patirtimi, žiniomis, gebėjimais.

Komplekto dalys (vadovėlis ir užduočių sąsiuvinis) viena kitos nedubliuoja, bet papildo.

4. IŠVADA

Geografijos vadovėlio komplektas VI klasei iš serijos *Atrask* atitinka nurodytiems Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte reikalavimams (2012 m. sausio 6 d. įsakymu Nr.VK-14).

Recenzento geografijos mokytojas ekspertas Šarūnas Gerulaitis

2015-04-27

